

De Beeldhouwer en zijn beeld!

Liturgiesuggesties:

Gezang 334: 1, 2 en 3 of Gezang 328: 1, 2 en 3

Gezang 334: 4 en 5 of Psalm 78: 1

Psalm 78: 2

Na lezen formulier doop: Psalm 105: 1

Na doopsbediening: Psalm 105: 3 of Psalm 105: 5 (OB)

1 Korinthiërs 6:1-11

Gezang 328: 1 en 3

Na verkondiging: Zingende Gezegend 287: 1, 2 en 3 of Psalm 111: 3, 5 en 6

Psalm 68: 7

Psalm 68: 12 of Psalm 27: 7 (OB)

Gemeente van onze Here Jezus Christus, doopouders, broeders en zusters, jongens en meisjes, luisteraars.

Misschien hebt u / heb jij wel eens een beeldhouwer aan het werk gezien.

Hij hakt in een groot brok steen om er een mooi beeld van te maken.

In zijn gedachten weet hij al hoe het moet worden...

Wij, die er naar kijken, weten nog niet wat het worden moet.

Wij begrijpen niet waarom de beeldhouwer nu juist hier hakt en dan weer daar hakt.

In het begin lijkt het dan ook nog nergens op.

Het is allemaal nog zo ruw, met soms scherpe kanten eraan.

Maar de beeldhouwer weet wat hij doet.

En langzamerhand komt een prachtig beeld tevoorschijn.

Van een man of van een vrouw.

Je staat er met open mond naar te kijken.

Zó mooi is het geworden.

*

Ik moest aan dat beeld en die beeldhouwer denken toen ik deze preek op papier zetten.

De Beeldhouwer en zijn beeld.

De Heilige Geest als de Beeldhouwer.

En u begrijpt, dat beeld waaraan de Beeldhouwer zwoegt en ploetert ... dat zijn wij, u en jij en ik.

En het beeld waaraan de Geest van God werkt is niet in één dag klaar.

In het begin zie je alleen nog maar de ruwe plekken.

Geleidelijk aan ontdekt je wat een prachtige lijnen er in je leven werden aangebracht.

Soms zijn er ook lijnen waarvan je je afvraagt:

'Is dit nu Gods bedoeling geweest met mijn leven?'

'Is dit nu het resultaat van het werken van de Heilige Geest aan mijn leven?'

En dan natuurlijk niet vergeten ... de tegenspeler van God, de satan, de duivel is er ook nog.

Wat kan hij veel kapot maken in je leven.

Wat kan hij het werk van God beschadigen, verknoeien voortijdig afbreken.

In je eigen leven, maar ... ook in dat van je kinderen en kleinkinderen.

En 't is maar goed dat je aan het begin van je leven niet weet hoe het er aan het einde uit zal komen te zien.

Wat je wel mag weten is ... God laat niet uit zijn handen vallen het werk dat Hij aan uw en jouw en mijn leven, aan dat van onze kinderen en kleinkinderen, begon.

Laten we daarom maar vaak aan Hem vragen:

'Heer, wilt U ons helpen.

Dat ik niet doe wat ik zelf wil,
maar dat ik worden zal ... zoals U het wilt.'

*

Over de Beeldhouwer en over zijn beeld gesproken ...

Wanneer we, broeders en zusters, jongens en meisjes, beste luisteraars, door de straten van Korinthe wandelen ... komen we het ene beeld na het andere tegen.

In Korinthe staat de stad vol met beelden.

Beelden van godenfiguren.

Het is kenmerkend voor die tijd.

De Grieks-romeinse cultuur is een cultuur van beelden.

Opgravingen hebben daarvan de stille getuigen weer tot leven gebracht.

Paulus heeft in Korinthe veel godenbeelden zien staan en veel heidense tempels.

Een reusachtig beeld van Poseidon, de god van de zee.

Een beeld van Afrodite, de godin van de liefde.

Een beeld voor Asklepios, de god van de geneeskunde.

Een beeld van de Egyptische godin Isis, staat er ook.

Midden op de grote markt in Korinthe ... een bronzen beeld van Athene, de moeder van alle goden.

En aan de zijkanten van dat plein - het heeft een omvang van 255 bij 127 meter en is daarmee één van de grootste pleinen van Griekenland ...

aan weerszijden van dat immense plein staan nog meer beelden:

- van de godin Artemis - of Diana

- én van de goden Dionysus, Zeus, Hermes en Mercurius.

Beelden, tempels, afgoderij.

Alles staat in dienst van de goden.

Er zijn zelfs tempelbordelen waar je je lusten kunt laten bevredigen door vrouwen en door knappe jongens.

We kunnen begrijpen dat de apostel Paulus juist aan de Korinthiërs schrijft: "Daarom, mijn geliefden, ontvlucht de afgoderij" (1 Kor. 10:14).

Nu, in deze goddeloze stad woont en preekt de apostel ruim anderhalf jaar het evangelie van de levende God.

Een God, die in zijn Zoon Jezus Christus, Zich een gemeente heeft verkoren.

Een gemeente, waaraan Paulus - en met hem vele anderen - heeft mogen bouwen.

Een gemeente - gebouwd op het fundament van het volbrachte werk van Jezus Christus.

Een tempel van God, waarin de Geest van God, de Heilige Geest, wil wonen en werken.

We lezen daarover in het begin van zijn brief.

"En velen van de Corinthiërs, die hem - Paulus - hoorden, geloofden en ... lieten zich dopen" (Hand. 18:8).

Aan die gebeurtenis van hun doop herinnert Paulus de christenen in Korinthe aan het einde van het Bijbelgedeelte wat we samen hebben gelezen:

"Maar gij hebt u laten afwassen,
maar gij zijt geheiligd,
maar gij zijt rechtvaardig door de naam van de Here Jezus Christus en door de Geest van onze God."

Laten we (vanmorgen) in de banken van de kerk van Korinthe schuiven en meeluisteren wat Paulus hen en ons met die woorden heeft te zeggen.

Drie keer "maar".

Over de Beeldhouwer en zijn beeld.

*

ad 1. Er was, broeders en zusters, jongens en meisjes, beste luisteraars, in het leven van velen van de inwoners van Korinthe nogal wat veranderd.

Er was een man in hun stad gekomen, een zekere Paulus, een tentenmaker, geboren in Tarsus in Klein Azië.

Maar ook een theoloog, een godgeleerde, die een nieuw soort geloof aan de man en de vrouw had gebracht.

Het had te maken met het geloof van de Joden, maar toch was het anders, helemaal anders.

Elke sabbat vroeg hij in de synagoge van Korinthe het woord.

Aan de hand van de boekrollen trachtte hij de aanwezige Joden en Grieken te overtuigen dat een zekere Jezus van Nazareth de beloofde Messias zou zijn.

Het meest indrukwekkende was wel dat Crispus, de overste van de synagoge, met zijn gehele huis, tot geloof in die Jezus kwam.

Voor de Joodse gemeenschap in Korinthe een hele schok.

En niet alleen uit de Joodse gemeenschap schonken velen geloof aan de woorden van Paulus ...

Ook vele heidenen braken met hun oude leven en werden volgeling van Jezus Christus.

Lucas, de schrijver van het Bijbelboek Handelingen, schrijft: "En vele van de Korinthiërs, die hem hoorden, geloofden en lieten zich dopen."

*

Horen, geloven, laten dopen.

Het is, gemeente, al sinds Abram de weg waarin de Heilige Geest mensen laat delen in het heil van God.

Horen - daar begint het mee.

Wie tot geloof wil komen, broeders en zusters, jongens en meisjes, beste luisteraars, zal moeten horen naar het Woord van onze God.

Abram, vader van alle gelovigen, hoort God tot hem spreken.

"Ga uit. Uit uw land en uit de kring van uw familie.

En ga naar het land dat Ik u wijzen zal.

Daar zal Ik je zegenen en tot een zegen stellen."

En Abram geeft gehoor.

Abram ge-hoor-zaamt.

Hij schenkt God geloof en vertrouwt op het Woord dat Hij tot hem sprak.

Zo werkt God ook nog vandaag.

Wie tot geloof wil komen zal God op zijn Woord moeten vertrouwen.

Zal gehoorzaam moeten zijn aan wat God in de Bijbel van ons vraagt.
Dan zul je mogen delen in de zegen die God aan Abraham - en in hem aan de gelovigen en hun kinderen - geeft.

Daarom zijn er vanmorgen ook twee kleine kinderen gedoopt.
Ook zij mogen delen - net als de kinderen van Abraham en al die kinderen die geboren waren in gezinnen van gelovige ouders in Korinthe - in de beloften en de zegen die God in zijn Woord heeft gegeven.

Horen, geloven, dopen.
Zo werkt God, zo werkt de Heilige Geest in levens van mensen.

*

Ik zei zojuist al ... Paulus herinnert de christenen in Ko-rinthe aan het moment van hun doop.

"Maar gij hebt u laten afwassen ..."

Afwassen.

Dat doe je met een vieze vaat en met vieze handen.

God doet het met u, met jou en met mij.

Hij wil al het vuil van de zonde van ons afwassen.

Hij gebruikt daarvoor het bloed van zijn Zoon, Jezus Christus.

De doop is daarvan het teken en zegel.

Het teken van de afwassing van onze zonden.

We doen dat in de kerk niet met bloed.

We doen dat met water.

Dat water is teken.

Het wijst heen naar de Here Jezus Christus.

Met zijn bloed betaalde Hij voor onze zonden.

Zoals het paaslam bij de Joden zijn leven gaf, zo gaf Jezus zijn leven voor u en jou en mij.

Afwassen.

Het water is ook het zegel dat de echtheid van Gods beloften garandeert.

Want God belooft ons dat Hij als een Beeldhouwer met ons leven aan het werk gaat.

Dat Hij ons niet alleen reinigt van onze zonden, maar ons steeds meer vorm geeft naar het beeld dat Hij in zijn gedachten heeft.

Afwassen.

De werkwoordsvorm die Paulus hiervoor gebruikt geeft een eenmalige moment aan.

Eens gedoopt, altijd gedoopt, wil Paulus zeggen.

Een tweede of een derde doop is niet nodig.

Of je nu als kleine baby of dat je nu als volwassene gedoopt bent ... de zichtbare afwassing in de doop is het symbool voor de onzichtbare reiniging door God.

Onzichtbaar.

Niet het water reinigt, maar het bloed van Jezus Christus.

"Maar gij hebt u laten afwassen."

In Korinthe waren velen tot geloof gekomen.

Velen hadden zich laten dopen.

God was naar hen toe gekomen.

Zijn liefde, zijn genade was de Korinthiërs door Paulus en zijn metgezellen verkondigd.

Ze hadden zich deze genade toegeëigend / eigen gemaakt door te gaan geloven. Telkens weer ontdekken we in het Nieuwe Testament hoe zeer de doop en het geloof met elkaar verbonden zijn.

In de zendingssituatie van het Nieuwe Testament gaat het geloof voorop daarna volgt de doop.

Niet als een bezegeling van het geloof van de dopeling, maar als de bezegeling / de bevestiging van Gods beloften.

*

ad 2. "Maar gij hebt u laten afwassen, maar gij zijt geheiligd ..."

Broeders en zusters, jongens en meisjes, beste luisteraars, er gebeurt iets met je als je door de Geest van God geheiligd wordt.

Ik moest weer even denken aan de beeldhouwer en zijn beeld.

Een beeldhouwer heeft natuurlijk een stuk steen nodig.

Ik neem aan dat hij hiervoor zelf naar een steengroeve gaat of naar een firma die hem de stenen levert.

Hij kiest zorgvuldig een blok steen uit.

Dat blok steen wordt apart gezet.

Het wordt in zijn werkplaats gebracht en op een gegeven moment gaat de beeldhouwer ermee aan de slag.

Door de doop wordt je als een ruw blok steen in de werkplaats van de Heilige Geest gebracht.

Die werkplaats - zeggen we in de kerk - is de gemeente.

Daar gaat de Geest met je aan het werk.

Hakken, beitelen, schuren en polijsten.

Zo werkt God door de Geest aan u en jou en aan mij.

Maar is dat uitgekozen stuk steen nu beter dan al die andere stukken steen die in de groeve zijn achtergebleven?

Nee, natuurlijk niet.

Die zijn natuurlijk net zo goed.

Daar had de beeldhouwer ook mee aan de slag kunnen gaan.

Zonder dat wij er iets aan hebben kunnen doen - we zijn als blokken steen - heeft God ons in zijn werkplaats binnengebracht.

Misschien omdat je ouders lid waren van een kerk, van een gemeente.

Misschien omdat je je aangetrokken voelde door de warmte die de gemeente uitstraalde.

Misschien omdat het woord dat gesproken werd je aansprak.

Zo was het in Korinthe in ieder geval wel gebeurd.

"Gij zijt geheiligd" ... schrijft Paulus.

De werkwoordsvorm die hier gebruikt wordt geeft aan dat het initiatief hiertoe helemaal van God was uitgegaan.

Hij heiligde hen.

Hij maakte hen tot zijn eigendom door hen te ontrukken aan de machten die tot dan toe heer en meester over hen waren.

Wat die machten waren?

In Korinthe was dat de macht van de seksualiteit: hoereerders, overspelers, schandjongens, knapenschenders.
"En sommigen van u zijn dat geweest" schrijft Paulus.
Het was ook de macht van de afgoden.
Het was de macht van het geld en de drank: dieven, geldgierigen, dronkaards.
Het was de macht van de corruptie: lasteraars, oplichters.
Er worden in dit Bijbelgedeelte nogal wat zaken concreet, bij name genoemd.
Wie niet bevrijd wordt van de machten die onze wereld beheersen zal niet kunnen delen in het Koninkrijk van God.

De gemeenteleden in Korinthe hebben in die wereld van de duisternis geleefd.
Maar de Heilige Geest heeft hen - in naam van Jezus Christus - in die wereld geheiligd, apart gezet.
Hij heeft hen een plaats gegeven in de gemeente en in het Koninkrijk van God.
Maar nu mag - uiteraard - van hen verwacht worden dat ze ook overeenkomstig die nieuwe status zullen leven.
Want het gevaar in de jonge gemeente van Korinthe was levensgroot dat ze weer in hun oude levenspatroon zouden terugvallen.
Heel fel schrijft Paulus in het voorafgaande gedeelte: "Doet, wie niet deugt, uit uw midden weg."
Niet alles kan en niet alles mag getolereerd worden in de gemeente van Jezus Christus.
De gemeente van Jezus Christus houdt er een andere levensstijl op na, dan de stijl die gangbaar is in de wereld.
Daarom ... als je een geschil hebt met een broeder of een zuster uit de gemeente ... dan zoek je je recht niet bij de wereldlijke rechter, maar dan leg je de zaak voor aan de oudsten van de gemeente.
U moet namelijk weten dat men in de Joodse synagoge en in de broederschappen van die tijd het voorrecht had om eigen zaken te berechten.
Blijkbaar was er - door de onderlinge verdeeldheid in de gemeente - geen enkel gezag meer.
Men zocht zijn recht daarom buiten de gemeente.
Bij de ongelovigen - zoals Paulus hen hier noemt.
Wie door de Heilige Geest geheiligd, apart gezet is en voortaan met en voor Jezus Christus wil leven, zal dat ook in zijn woorden en in zijn daden moeten laten blijken.

*

ad 3. "Maar gij zijt gerechtvaardigd ..."
Het derde 'maar' van Paulus zegt nog iets meer over die nieuwe status van een christen.
Ook de belofte van de rechtvaardiging - en we bedoelen dan in de kerk de rechtvaardiging van de zondaar door het volbrachte werk van de Here Jezus Christus ... ook die belofte ontvang je van God als je door je ouders bij het doopvont wordt gebracht.
"Maar gij zijt gerechtvaardigd ..."
Ook deze heilsdaad van God is hen in en met en door het geloof geschonken.
Met één genadeslag zijn de Korinthiërs - toen zij tot geloof kwamen - in die adelstand verheven.

Hoe zit het dan met de kleine kinderen?

Zijn zij dan ook gerechtvaardigd?

In een andere brief - de brief aan de Romeinen - schrijft de apostel dat een mens alleen gerechtvaardigd kan worden door het geloof.

Het geloof is de weg waarlangs God een zondig mensenkind zonder zonde verklaart.

Want dát is de betekenis van rechtvaardiging:

- zonder zonde verklaren.

U begrijpt - zelfs wij als ouderen - zijn niet zonder zonde.

Niemand van ons kan dat van zichzelf zeggen.

Maar God ziet ons - op grond van de persoon en het werk van de Here Jezus Christus - als zonder zonde.

Hij rekent ons de zonde niet toe.

O ja, en de kinderen?

Bij de doop belooft de drieënige God dat Hij met hen en met ons aan het werk gaat.

Als een beeldhouwer.

Met liefde. Met volharding.

De doop is het teken en zegel dat we voortaan bij Hem horen.

God heeft ons geheiligd, apart gezet.

God zal ons - wanneer we op zijn beloften vertrouwen ...

God zal ons - als wij zijn liefde in ons leven beantwoorden ... ook rechtvaardigen: zonder zonde verklaren.

Hij doet dat - niet omdat wij van die zulke brave, vrome mensen zijn ...

Hij doet het omdat de Here Jezus Christus zijn bloed en leven heeft gegeven aan het kruis van Golgotha.

Hij is het onderpand van die beloofde rechtvaardiging.

*

De Beeldhouwer en zijn beeld.

Eigenlijk is, gemeente, ook de Heilige Geest, de Geest van God, een soort Beeldhouwer.

Als je wordt gedoopt, betekent dat ... dat Hij van jou ook iets moois wil maken. Iets waar God blij mee is.

Hij wil van jou een beeld van een kind van God maken.

Maar dat gaat zomaar niet.

Dat duurt een leven lang.

Want er zitten aan ons nog allemaal ruwe kanten.

Dat zijn de verkeerde dingen die wij telkens weer doen.

Die moeten er nog af.

Die moeten nog worden bijgewerkt.

Weet u / weet jij wanneer het helemaal klaar is?

Als Jezus terug komt.

Dan gaat Hij nog eenmaal met ons bezig.

Maar dan ... dan is het ook echt klaar.

En al God kinderen zullen Hem dan danken dat Hij zo iets moois van hen heeft gemaakt. Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden – 16 juli 1995

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !